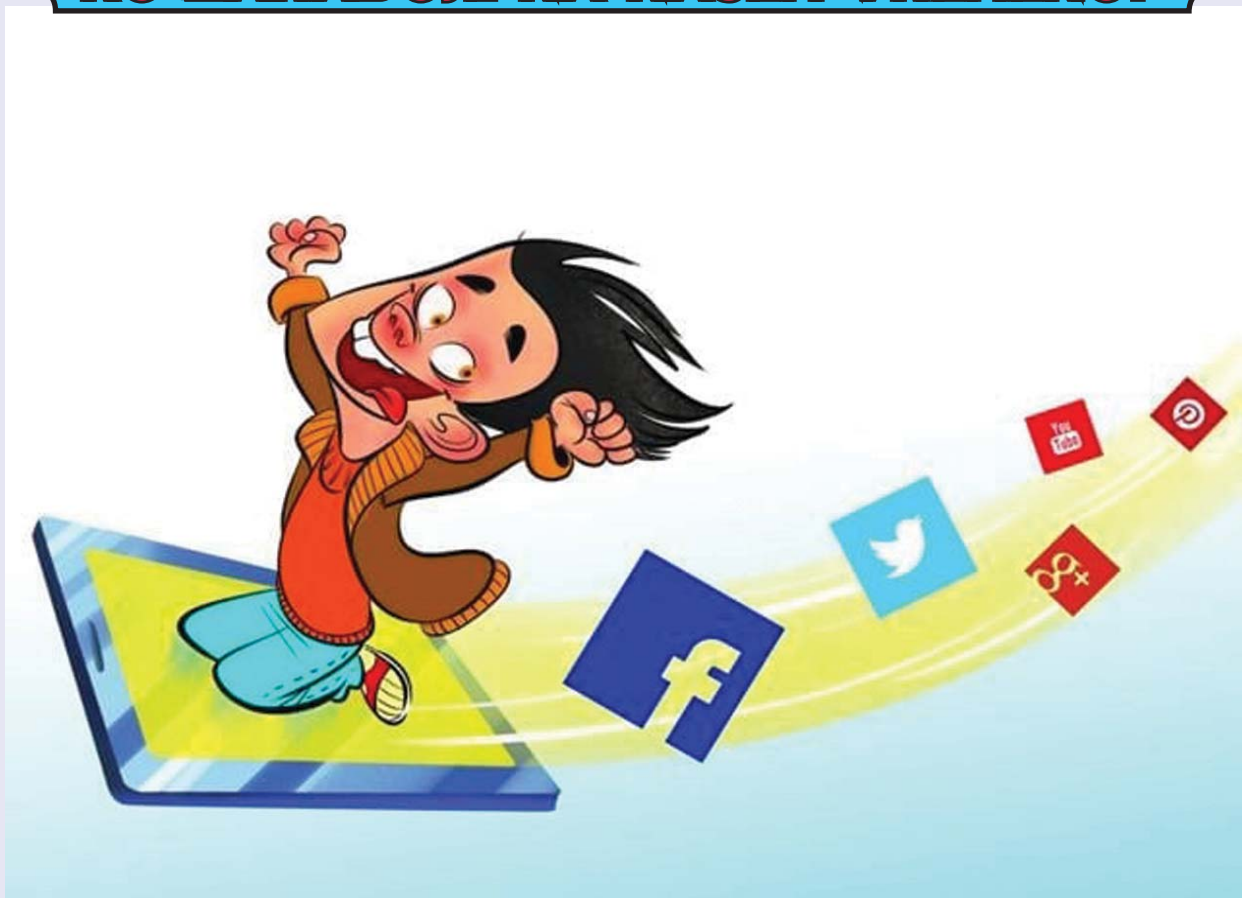

Društvene mreže

KO ZARADUJE NA NAŠEM VREMENU?

U 2021. godini sasvim je nezamislivo da neko nema jednu od društvenih mreža. Mogu im pristupiti sve generacije, iako su ograničene na iznad 18 godina. Danas su najpopularnije Instagram, Twitter i u poslednje vreme Tik tok. Facebook je takodje bio popularan pre nekoliko godina ali sad je u sve manjoj upotrebi, kao što će i ove trenutno popularne biti zaboravljene. Ja koristim samo Instagram i to skoro samo za komunikaciju.

Ranije sam dosta vremena provodio na

njemu ali sad sve manje.

Ponekad se malo duže zamislim listajući slike i nemajući pojam o vremenu koje sam potrošio na njemu. Mislim da je to i ideja društvenih mreža: "slučajno" malo duže "ubijajati" dosadu, ne razmišljajući šta si sve mogao uraditi za te sate koje si proveo na njima. Na taj način vlasnici društvenih mreža zaradjuju pare korišćenjem našeg vremena. Malo zvuči čudno, ali sam siguran da je potpuno istinito.

Aref Khaled(13)

ČUVANJE OD ZABORAVA

Mnogi ih nazivaju fosilima ili dosadnim penzionerima. Šta mislite ko su oni? Pa, to su naše nane i dede. A baš oni imaju mnogo priča koje najčešće svrstavamo u dve kategorije : dosadne i zanimljive.

Većina u kategoriju dosadnih svrstava priče o tome kako su imali težak put do škole, ali da su kući donosili samo petice. Iako su ponekad ne interesantne, imaju mnogo pouka i iz njih se može mnogo što šta naučiti, ali suština je to da se težak rad uvek isplati.

One zanimljive su dosta češće i odnose se skoro uvek na njihove igre i belaje. Iz njih se može saznati kako se igra piljaka, lopte, kako se išlo u "halačine", kako su sami sebi pravili igračke, preskakali

lozu. Ukoliko ste zapamtili taktike za idenje u "halačine" možete ih podeliti sa drugovima i zajedno igrati novu igru koja je u stvari branje svežeg voća iz komšijskog

voćnjaka.

Iako se starije generacije jako trude da svoje znanje prenesu, to im ide sve lošije jer većinu mladih ne zanima to, već ko ima najbolje "skinove" u igricama, najviše rezultate, pa slabo "upijaju" te stare igre kojima prethodi izumiranje i trajno zaboravljanje.

Da li su oni fosili i dosadni starci ili naše nane i dede koji nas vole više nego sebe i žele nečemu da nas nauče, procenite sami, ali jedno je sigurno, a to je da njihove priče treba saslušati do kraja, jer šta nam znači nekoliko minuta koje smo uzgred proveli sa našim najbližima? To je način da se mnogo toga sačuva od zaborava. I to se zove "kultura sećanja".

Edin Pašanović (13)

MOJI DANI

Radnim danima, naročito kad sam druga smena u školi, svaki dan izgleda isto.

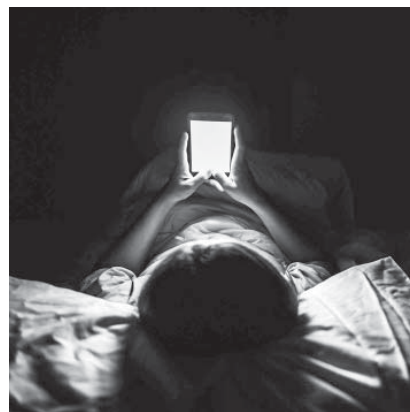
Probudim se, doručujem, idem u školu i u njoj sam do pola 7. Onda nazad kući, večeram i idem da učim. Posle toga spavam. Tako protiče jedan moj dan.

Vikendom je to dosta drugačije. Spavam do 12, pa se prevrćem po krevetu još pola sata. Onda ustajanje, pa doručak, pa malo budem na telefonu i dogovaram se sa

drugaricama da izađemo u šetnju.

Nađemo se oko 13 sati, šetamo kroz ceo grad, fotografiramo se, pričamo. Oko 16 sati odemo da ručamo, a onda se opet sastajemo i šetamo do mraka.

Uveče pričamo preko telefona kao da nismo ceo dan bile napolju. Pričamo o novim tračevima koji su se desili od kako smo se rastale, pričamo o svemu što smo zaboravile da kažemo. Toliko dugo ponekad

pričamo da i zaspemo tokom poziva.

Tajra Muskić (13)

Da li mi razgovaramo ŠA IMA, BATE?!

Da li ste razmišljali koliko je naš razgovor u poslednje vreme osiromašio? Skoro sav razgovor svodi se na jednu ili dve reči. Svaki razgovor počinje sa "Eee", a završava se sa „Ćao“. Reči ili kratke rečenice koje koristimo svakodnevno dok razgovaramo sa nekom osobom su: "Brate, kako si"?

"Šta radiš"? "Šta ima"?" Neki čak kažu „ša ima“, što moram priznati mene jako nervira.

Odem u školu. Kada uđem u učionicu niko me ne pita kako sam, jesam li imala problema dok sam učila neku lekciju,

jesam li uradila domaći... Jedino što jedni drugima kažemo je „Dobar dan“ i „Doviđenja“. Primećujem da je svakog dana komunikacije sve manje i manje. Umesto da naš rečnik postaje bogatiji, on postaje siromašniji.

Emma Rovčanin (12)

Izdavač: Biblioteka „Vuk Karadžić“. Direktor: Sadija Hodžić.
Redakcija: Polaznici Male škole novinarstva „Žur za žurnalce“.
Urednik : Indira Hadžagić-Duraković. Tehnička priprema i
Štampa: "Grafokarton" Distribucija JP „Polimlje“

UMEMO LI DA SE HRANIMO?

Mislite da je ovo tekst o zdravoj ishrani? Pa i jeste. Znam kakvo lice pravite čim se ovo spomene. Smaranje. Mislite kako vam roditelji o tome govore jer im je dosadno. Ali o tome ne bi trebalo da imamo takvu predstavu jer je to baš predstava koju su nam nametnuli proizvođači nezdrave hrane. Važno je da je ukusno, nije važno šta jedemo i koliko je to za nas korisno ili štetno. A sve se više nezdravo hranimo, jedemo na brzinu, gutamo sendviče i pice ili grickalice dok sedimo pored laptopova ili razgovaramo i šaljemo poruke preko telefona. Nije ovo više zeza, ovo je sve ozbiljnije i trebali bi znati i posledice.

Zdrava ishrana utiče na sve, na vašu kožu, kosu, osmeh, raspoloženje, na vaš izgled, na vaš odnos sa drugima. Ako se hranite zdravo, nećete dane potrošiti sedeći, već ćete imati dovoljno energije da želite da prošetate, da vam bolje funkcionišu i mozak i telo. Biće mnogo lakše učiti, mnogo lakše se koncentrisati. Nezdrava hrana kojoj smo sve skloniji, jer smo više u kući, čini nas lenjim, mrzovoljnim, neraspoloženim, nepokretnim. Uživanje u veštačkim ukusima traje trenutak, a posledice su vidljive i u našem

ponašanju i u našem izgledu. Poslušajte svoj organizam. Pogledajte svoje telo. Razmislite o svom raspoloženju i kako provodite sate i sate dnevno. Možda vam sve to sada izgleda trenutno. Ali posledice će tek da uslede. Mislite o tome. Reklame nisu život.

Deina Djelid(14)

UNIVERZUM TE ČEKA

Smisao vidim u pisanju. Svaka misao koja ima poruku zaslužuje da bude pročitana, pa makar i neko kome ne znači ništa. Uživam u pisanju, jer imam slobodu. Smem da kažem šta mislim,

bez osećaja da nekoga uređam.

Čovek koji nije sposoban da oseća, on nije spreman ni da piše. Prepuštanje u vode pisanja je začarani krug. Jedna stvar može da se opiše na milijardu načina i uglova. Napišeš, pa obrišeš, onda shvatiš da nije onako kako je zamišljeno iz prve i gubiš živce. Tako sve dok ne dođeš do onog teksta koji je bio prvobitna ideja. Ne osećam ništa iz spoljnog sveta, samo toplinu iz moje vasionne. Tamo se sve čini bolje i jednostavnije. Želiš da dotakneš nebo, u redu, dotakni. Želiš da

okusiš oblake, hajde, okusi. Samo prekini da oklevaš da udovoljiš sebi. Oseti svoj horizont koji preseca čudesna aurora borealis. Obezbedi sebi okean čokoladnog mleka. Samo zamisli i već si tamo.

Trpiš različita mišljenja ljudi, koji u životu nisu napisali sastav van pismenog u školi. Pisanje je beg od ograničenja i to je dovoljan smisao za mene. Surha pisanja je moć nad mislima. Misli mi samo šikljaju bez reda, ali pisanje smiruje to stanje. Govor me davi, dok me pisanje baca u novu dimenziju.

Ti ne smeš da čekaš da ti se približi beskonačna sloboda pisanja, moraš sam da odeš do nje. Univerzum čeka tebe, ne ti njega.

Irma Bašović(14)

„Žurnalac“ saznaje „GUGL“ ĐAČKO DOBA

Stručnjaci upozoravaju na posledice zatvorenih škola po mentalno zdravlje dece i mladih ljudi, posebno zbog osećaja izolovanosti i izdvojenosti od vršnjaka. Prema podacima Unicefa, deca anketirana u ranim stadijuma pandemije brinula su se zbog izolacije od porodice i prijatelja, ali i da će dobiti virus i umreti od njega. Iz Unicefa navode da je zatvaranjem škola pogođeno 1,6 milijardi dece u 145 zemalja. I nije bilo ometeno samo njihovo učenje.

Naime, nastavnici ne predaju samo matematiku, jezike, istoriju, biologiju ili muziku. Uče ih i kako da budu društvena bića, kako da razviju empatiju prema drugima, kako da se igraju jedni sa drugima. Nastavnici mogu da postavljaju zadatke na internet i održavaju kontakte sa učenicima preko telefona i mejla ali nedostaje „lični pečat“, a to je, za mnogu decu, najveći problem.

Kod nas je svojevremeno ispevana i pesma da je „škola zgodna jer leči glupost i samoću“. Deca u Srbiji su iskazala potrebu da idu u školu pre svega zbog druženja. Nedostaje im smejanje istim stvarima i pričanje na času.

Ističe se i niz problema u „onlajn“ nastavi poput neusklađenog nastavnog

sadržaja i kriterijuma u ocenjivanju, kao i nemogućnosti realnog praćenja napredovanja učenika. To je nužno dovelo do izostanka pravog učenja radi znanja, pa čak i radi ocene, pokazala su istraživanja.

Kako počinjemo da izlazimo iz pandemije, škole će, kažu stručnjaci, odigrati ključnu ulogu u podršci mladim ljudima. „I kad se jednog dana sete đačkog doba, neće misliti na zadatke, Gugl učionicu i slično, već na prijatelje i zajedničke uspomene“.

Zeinab Hidžazi, Unicefova specijalistkinja za mentalno zdravlje i psihološku podršku, kaže da je ponovno otvaranje škola proces koji mora dobro da se vodi. Britanska vlada i Unicef su pokrenuli kampanju na društvenim mrežama i mas-

ovnim medijima sa ciljem da započnu nacionalnu raspravu o mentalnom zdravlju pod nazivom „Ljubaznost je zarazna“. Deca su razmenjivala crteže, snimke i druge oblike ekspresije kako bi razgovarala o korona virusu i normalizovala svoje strahove.

Od nastavnika se traži da deci govore da je „normalno imati snažna osećanja“. Kampanja sadrži preporuke roditeljima kako da pruže podršku deci i njihovim reakcijama na korona virus. Roditelji moraju da izdvoje vreme da uteše decu i da im pruže ljubav i sigurnost.

„Važno je da često dobijaju pohvale, zato što su ova deca pokazala izuzetnu otpornost tokom ove krize“.

USPEŠNI IMAJU USPOMENE

Uspešnost se danas meri isključivo brojevima na računu. Za sve što se propusti sledi satisfakcija na kraju meseca kada se pogledaju brojevi. Sebičnost vodi većinu,

a ona rađa ljubomoru i zavist. Zaboravljamo sve više da budemo dobri prema drugima. Zanemarujemo male stvari u kojima se može uživati. Novac se čini kao jedino što može doneti spokoj. Sve manje mislimo na ljude kojima treba neka pomoć, a sve više mislimo kako da zadivimo druge novim automobilom, novim patikama, novim telefonom. Čini nam se da nas svi zato gledaju sa uvažavanjem, da nam se dive, a ne primećujemo da ne umemo da bacimo ni mara-

micu u kantu za otpatke. Nestaje uživanje u bezazlenim razgovorima sa prijateljima o svemu i svačemu. Ne primećujemo da više nemamo vremena da sedimo do kasno pod letnjim nebom sa porodicom. Postaje važna samo budućnost, a sadašnjost se zanemaruje. Na kraju, novac neće mnogo značiti ako smo malo toga uradili što će da stane u uspomene koje možemo s nekim podeliti. Samo nas uspomene mogu razveseliti. Jedino one ostaju zauvek.

Sara Nuković(13)

Doba mojih roditelja

“VOLI ME, NE VOLI ME...”

Sigurno su hodali i smejali se na mestima gde se ja sada smejem i hodam. Samo oni nisu držali socijalnu distancu i nosili maske.

Nisu bili svesni koliko su sretni i koliko mogu zahvaliti na slobodi što su se mogli zagrliti sa prijateljima. Trenutno bih ja, njihova mezimica, ama baš sve dala za malo poštenog druženja i zabave.

Živeli su za par sati fudbala. Najveći strah je bio komšija koji sa prozora preti zbog buke. Njihova verzija policijskog časa je bilo “paljenje”

ulične rasvete. Posle “paljenja” ulične rasvete bi se svi razbežali svojim kućama. Posle toga nisu smeli biti na ulici. Glavna devojčica je bila ona koja najbolje preskače lastiš. Zavidim im na mnogobrojnim baštama punim šljiva i trešanja koje je samo trebalo ubrati. Prestiž je bio tetris. Žao mi je što nisam deo vremena kada su dečaci molili za luk i strelu, a devojčice za ukrasne salвете. Današnja dva klika na mobilnom telefonu ne mogu da nadoknade osmehe sa prijateljima i čupanje latica uz: „Voli me, ne voli me, voli me...”

Irma Bašović (14)

PRANJE PROZORA

Hej, ugrejalo konačno sunce ovog proleća! Konačno možemo da šetaimo, a da se ne smrznemo iako je april. Sve je odjednom lepo kod nas. Osim jedne stvari. Kuda da šetaimo kad su po trotoaru gomile prašine i rizle što je ostala još od zime. Smeća svima ali niko ništa ne preduzima. Od velike bare na kolovožu koja presuši, ostanu mulj i prašina koja se pretvara u oblak čim prođe kamion, a pored naših kuća prolazi svakodnevno veliki broj takvih

kamiona. Svima to smeća, ali niko ništa ne preduzima. Kad mama očisti prozore, ubrzo oni izgledaju kao da nikada nisu ni čišćeni, pa se pitam zašto troši i vreme i snagu i još se nervira što su joj „prozori prljavi“. Većina mojih komšija su penzioneri i kad krenu do prodavnice, sklanjaju se koliko mogu brže da ih ne zapraši kamion ili da ih ne isprska. Kuda da mi šetaimo kad je lepo vreme, kad je konačno sunce ugrejalo? Gde da se okupimo,

gde da se igramo?

Sve je ovo postalo iritantno. Svima smeća ali niko ne preduzima ništa.

Tarik Pligović(13)

DA LI STE ODGOVORNI?

Tokom proteklih godinu dana naslušali smo se mnogih stvari. Jedna od njih je bila ta čuvena fraza: „Budite odgovorni“. Tokom vre-

mena, da li je ta fraza izgubila svoje značenje? Šta je uopšte odgovornost? Zašto moramo biti „odgovorni prema sebi i drugima“?

Odgovornost je po definiciji osećanje obaveze, svest o dužnosti. Biti odgovoran znači biti svestan svojih obaveza i dužnosti i ispunjavati ih. Postoje razne vrste odgovornosti: prema školi, poslu, životnoj sredini, ljudima...

U ovoj situaciji koju je nametnula epidemija najbolje vidimo ko je odgovoran, a ko ne, ko se brine o sebi i drugima. Tužno je to da mora da se desi nešto ovakvo da se ljudi osveste. Neki se ni tada ne osveste. Umesto što samo pričamo o odgovornosti, treba to primeniti u praksi. Svesni smo koliko rizikujemo svoj i život drugih ljudi, ali se ne menjamo. I dalje organizujemo velika okupljanja, ne nosimo maske i ne shvatamo situaciju ozbiljno. Umesto da budemo ozbiljni i da pobedimo koronu što pre, mi se pretvaramo da nam ne može ništa. A kako je onda tek u drugim oblastima gde se očekuje da budemo odgovorni?!

Isidora Ninčić(12)

NEKA ŽIVOT POBEDI

Ljudi imaju različite ciljeve i prioritete u životu. Nekome je to da stekne bogatstvo, nekome je to porodica, nekome zdravlje. Mislim da je danas isuviše ljudi kojima su najvažnije materijalne vrednosti, pa su mnogima to i jedini ciljevi u životu. Ja bih tim ljudima postavila samo jedno pitanje: „A šta vrede sva ta materijalna bogatstva ako nema zdravlja“?

Upravo živimo u vremenu kada je čovečanstvo pred jednom važnom odlukom: zdravlje ili ekonomija. Neki ljudi se bore sami protiv raznih teških bolesti ali svi se već drugu godinu zajedno borimo protiv nevidljivog

virusa koji pretili svima i ne bira. Ugrožava podjednako sve. Većini su sada materijalni problemi mnogo manja briga od brige za sopstveno zdravlje ali još i više za zdravlje najbližih. Novac se uvek može nadoknadi, kad je čovek zdrav može raditi i zaraditi. Jedino se život ne može vratiti, a toliko je ljudi izgubilo borbu sa virusom, toliko ih je nestalo iz naših života. Zato mnogi kažu da je najvažnija porodica, da su svi zdravi i na okupu. Tek sada, kad smo sprečeni da se vidimo koliko želimo sa najbližim i najmilijim cenimo još više njihovo prisustvo, tek sada bolje vidimo koliko nam

znače. Njihov nedostatak ne mogu nadoknaditi nikakve pare, ni skupi automobili. Život bez dragih ljudi, bez porodice, bez zdravlja je prazan. Nema ničega.

Jovana Puzović(12)

BILO BI DOBRO IMATI KRILA

Siguran sam da bi svi voleli ponekad da imaju neke čarobne moći. Moja omiljena bila bi letenje. Zaista bih voleo da mogu da letim. Voleo bih sve češće da imam velika krila koja bi se pojavila kad kažem čarobnu reč koju samo ja znam. Kada bih mogao da biram kako da letim, izabrao bih da to bude brz let, da mi u lice ide oštar, hladan vazduh koji bi me osvežavao baš kad mi treba. Krila bi me uves-

eljavala kad sam tužan jer bih čim izgovorim čarobnu reč mogao brzo da odletim do mesta gde sam bio sre-

tan. Sretan bih bio i kad bih mogao nekome da pomognem, da vidim mnogo stvari koje ovako ne mogu. Ja bih da preletim Nijagarine vodopade, da prođem pored Sfinge, da letim između piramida u Egiptu. Na neka mesta mogao bih otići onoliko puta koliko poželim. Ja sam dečak koji voli sve da vidi, a sada bi za tako nešto jedino pomogla krila.

Aleksa Vasiljević(11)

U okviru programa Biblioteke „Vuk Karadžić“ „ŽUR ZA ŽURNALCE“

Mala škola novinarstva „Žur za žurnalce“ koju je koncipirala kao autorski projekat i koju vodi novinarka Indira Hadžagić-Duraković počela je u jesen 2010. godine kao deo programa Biblioteke „Vuk Karadžić“. Od tada, pa do ovog maja, kroz školu je prošlo skoro dvestotine učenika viših razreda osnovne škole ali i srednjoškolaca sa ciljem da se mladi što ranije upozna sa funkcionisanjem medija,

„Žurnalac“ je poseban i po tome što jedan broj izlazi na ćirilici, a sledeći na latinici.

Direktorica Biblioteke Sadija Hodžić daje punu podršku ovakvom radu sa decom i zadovoljna je što je izdavač po mnogo čemu posebne publikacije koju stvaraju deca. Do sada je u „Žurnalcu“ objavljeno preko 300 tekstova učenika od 11 do 18 godina. Prateći projekat prekogranične

okviru svog programa.

Sa „Žurnalcem“ je saradivala i Jasminka Petrović najčitaniji pisac za decu i kao rezultat te saradnje su i brojni tekstovi „žurnalaca“ koji su se našli u knjizi „Prije polje iz dečjeg ugla“ u izdanju Biblioteke „Vuk Karadžić“. „Žurnalac“ se našao i u godišnjaku „Danice za mlade“ u okviru Vukove zadužbine kao jedna od najboljih publikacija za decu u Srbiji.

da razvijaju kritičko mišljenje o svetu oko sebe, pojavama ali i sadržajima koje nude savremeni mediji koji su veoma prisutni u njihovoj svakodnevnici i često presudno utiču na formiranje stavova i ukusa.

Zahvaljujući razumevanju i velikoj podršci Biblioteke „Vuk Karadžić“ koja je ovu jedinstvenu školu novinarstva kao svojevrstnu radionicu uvrstila u svoje godišnje programe rada, „žurnalci“ se okupljaju i izražavaju kroz tekstove.

saradnje Biblioteke „Žurnalci“ su iz svog ugla sagledali Lim, pa su se stihovi i beleške malih novinara našli u knjizi „Limske pesničke luke“ koju je Biblioteka štampala u okviru realizacije svog projekta „Kultura za Evropu, Evropa za kulturu“. Biblioteka „Vuk Karadžić“ je dobitnik nagrade opštine Prijepolje, pa je jedan broj upravo bio posvećen Prijepolju kakvog ga vide „žurnalci“, a Biblioteka je povodom Dana opštine svečano predstavila i promovisala „Žurnalac“ u

Uspeli smo da održavamo kontakte i „onlajn“ i napravili pravi podvig u sred pandemije štampajući naše male novine kroz rad na „daljinu“. I ove godine korona virus nas je „prekinuo“ u druženju i redakcijskim sastancima, ali smo ponovo ostvarili izuzetne kontakte na „daljinu“ u skladu sa epidemiološkim merama. Mala škola novinarstva i naše Male novine za decu i roditelje idu dalje. Hvala svim roditeljima koji su imali poverenja da svoju decu pošalju baš u „Žurnalac“. To je najveće priznanje za rad.

Izdavač: Biblioteka „Vuk Karadžić“. Direktor: Sadija Hodžić. Redakcija: Polaznici Male škole novinarstva „Žur za žurnalce“. Urednik : Indira Hadžagić-Duraković. Tehnička priprema i Štampa: „Grafokarton“ Distribucija JP „Polimlje“

NA DRUGO PROLEĆE KORONA SLEĆE

Baš smo bili sretni kada smo se u februaru ponovo okupili u Maloj školi novinarstva "Žur za žurnalce" u našoj Biblioteci. Izgledalo je da će biti kao pre, samo su maske podsećale da "nema opuštanja". Predlagali smo teme, dogovarali se, analizirali tekstove, razgovarali o korona virusu, informacijama i društvenim mrežama, vakcinama, nastavi na daljinu i nastavi po grupama. Prolećni broj "Žurnalca" činilo nam se da će biti konačno prolećni, da ćemo ga ispuniti našim nestašnim mislima. A onda je ponovo usledilo "zaključavanje". Ponovo smo se vratili "onlajnu",

razmišljanjima u tišini, komunikaciji putem društvenih mreža. Ovo je drugo proleće koje nam je iskliznulo iz osmeha. Sakriveno iza maski, daleko od naših druženja. Tako nam, eto, na drugo proleće korona sleće. Mislili smo na pesmicu "Au, što je škola zgodna, leći glupost i samoću". A mislili smo i na onu rečenicu naših roditelja: "Od kolenke pa do groba najlepše je đačko doba". Možda mi budemo govorili ovako: "Umesto uspomena na dane u školi, pričaćemo kako nas u gugl učionici ocena zabolji".

(“Žurnalci”)